

Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelustrategia 2026–2029

Sisältö

- Johdanto
- Mistä palvelustrategiassa on kyse?
- Palvelustrategia osana hyvinvointialueen strategista kokonaisuutta
- Palvelujen järjestämisen lähtökohtia
- Kymenlaakson hyvinvointialueen strategia ja palvelustrategia
- Palvelujen järjestämisen strategiset linjaukset
- Palvelulupauksemme: Näin palvelemme Sinua
- Tulevaisuuden palveluympäristön suunnittelun periaatteet
- Toimeenpano, seuranta ja arviointi

Johdanto

Kymenlaakson hyvinvointialue rakentaa tulevien vuosien palvelukokonaisuutta tilanteessa, jossa väestön tarpeet kasvavat, henkilöstön saatavuus kiristyy ja taloudellinen liikkumavara on rajallinen. Näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää selkeää suuntaa, yhteistä tahtotilaa ja kykyä tehdä päätöksiä, jotka ovat yhtä aikaa vastuullisia ja tulevaisuutta rakentavia.

Kokonaisuus on yhteinen näkemys siitä, miten kymenlaaksolaisten arkea tuetaan myös tulevina vuosina. Muutos on välttämätön, mutta se on myös mahdollisuus: voimme rakentaa palveluja, jotka ovat selkeämpiä, saavutettavampia ja paremmin ihmisten elämäntilanteisiin vastaavia.

Kun järjestämisen perusta vahvistuu, myös arjen palvelut toimivat sujuvasti. Vaikka taloudelliset ja toiminnalliset realiteetit ohjaavat työtä, luotamme siihen, että Kymenlaakso pystyy uudistumaan ja löytämään oman, toimivan mallinsa. Yhdessä rakennettu suunta antaa alueelle mahdollisuuden vahvistaa hyvinvointia ja varmistaa, että palvelut ovat kestäväällä pohjalla myös tulevaisuudessa.

Palvelustrategia osana hyvinvointialueen strategista kokonaisuutta

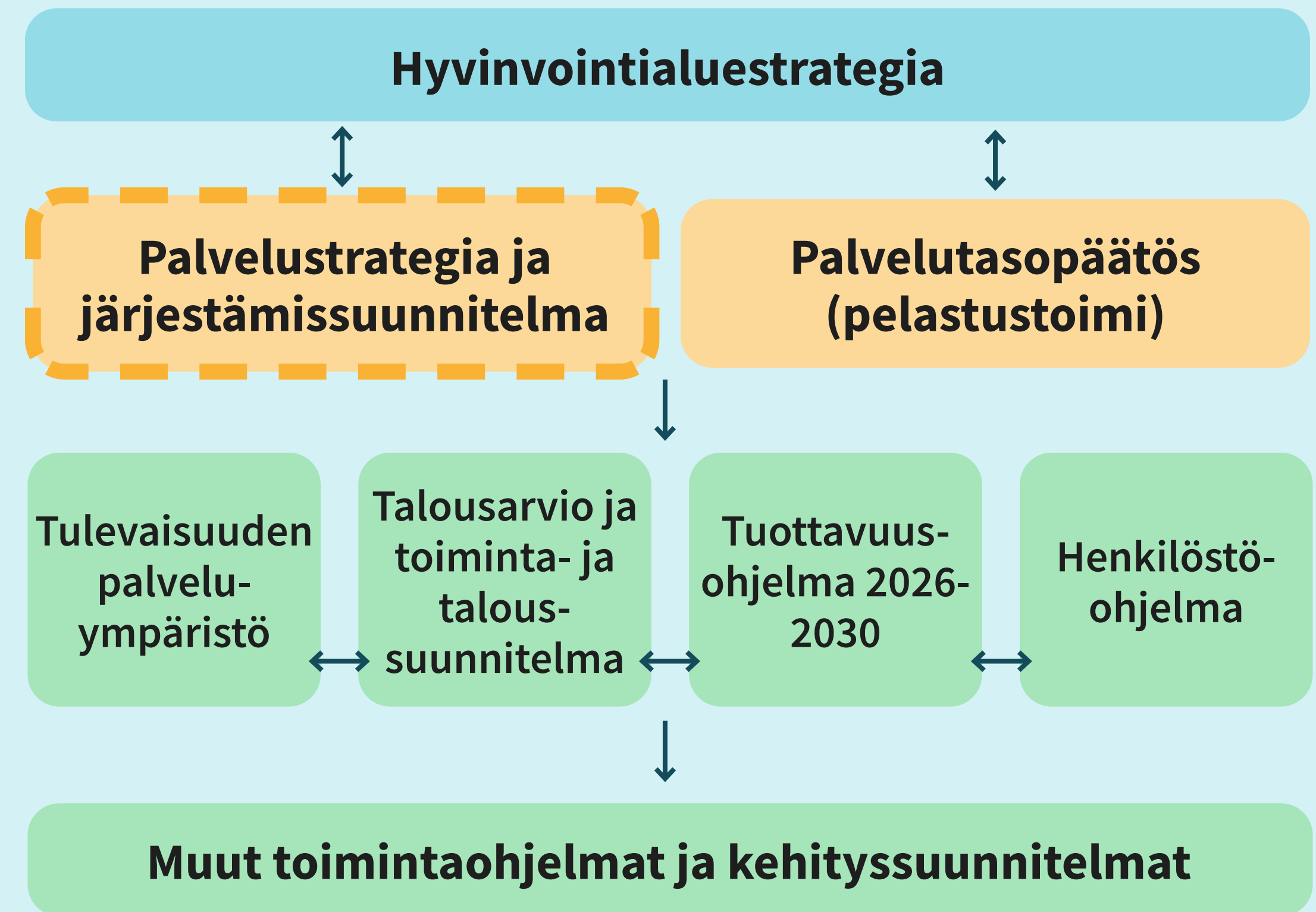
Palvelustrategia muodostaa hyvinvointialuestrategian kanssa yhtenäisen kokonaisuuden ja ohjaa palvelujen järjestämistä pitkäjänteisesti yhdessä muiden strategisten toimenpideohjelmien kanssa.

Palvelustrategia konkretisoi hyvinvointialuestrategian linjaukset sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä ja toimii sen toimeenpanon keskeisenä ohjelmana. Se perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevaan lainsäädäntöön, valtakunnallisiin tavoitteisiin, alueen palvelutarpeeseen sekä toimintaympäristön muutoksiin.

Palvelustrategia laaditaan tuottavuusohjelman reunaehtojen ja toimintaympäristön tarpeiden mukaisesti. Se toimii sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toiminnan ja talouden sekä johtamisen välineenä hyvinvointialueen strategian kanssa.

Palvelustrategian toteutusta ohjaa vuosittainen talousarvio, joka määrittää kunkin talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet ja taloudelliset puitteet palvelujen järjestämiselle.

Tässä asiakirjassa palvelustrategia ja järjestämissuunnitelma muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden.

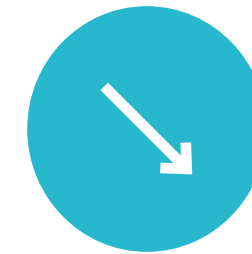

Toimintaympäristön muutokset ja talouden reunaehdot ohjaavat palvelutuotantoa

Kymenlaakson väestö ikääntyy nopeasti. Tämä kasvattaa palvelutarvetta ja lisää erityisesti hoivan, hoidon ja toimintakykyä tukevien palvelujen tarvetta tulevina vuosina. Väestömuutos johtaa toiminnan painopisteen muutokseen; kysyntä iäkkäiden palveluissa kasvaa, kun taas lasten ja nuorten palvelujen kysynnän määrä tulee laskemaan.

Samalla alueen väestö vähenee syntyvyyden laskun ja muuttotappion seurauksena. Tämä pienentää työikäisen väestön määrää ja heikentää huoltosuhdetta. Myös työttömyys on keskimääräistä korkeampaa, mikä lisää palvelutarvetta ja vaikuttaa hyvinvointialueen taloudelliseen kantokykyyn.

Ikääntyminen ja korkea sairastavuus lisäävät kysyntää samalla, kun kustannukset nousevat rahoitusta nopeammin. Tämä luo merkittävän ja pysyvän sopeuttamistarpeen hyvinvointialueelle.

Väestön määrä vähenee

Iäkkäiden palvelutarve kasvaa

Sairastavuus on korkea

Kustannusten trendi on nouseva

Rahoitus ei kasva kustannusten kasvun suhteessa

Sopeuttamistarve on suuri

Palvelustrategia huomioi alueen asukkaiden tarpeet ja alueelliset erityispiirteet, talous määrittää liikkumavaran

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa näkyy yhä monimutkaisempia haasteita. Ne edellyttävät varhaista tukea, ennaltaehkäiseviä palveluja sekä vahvaa moniammatillista yhteistyötä.

Alueen sairastavuus on korkea, ja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden määrä kasvaa. Tämä lisää kustannuspaineita ja korostaa tarvetta vaikuttaville palveluille, joilla voidaan vähentää raskaiden ja kalliiden palvelujen tarvetta. Raskaiden palvelujen osuus kustannuksista on jo nyt merkittävä. Kustannukset ovat vertailussa maan korkeimpia, vaikka palvelujen tarve on otettu huomioon.

Kahden maakuntakeskuksen muodostama alueellinen rakenne vaikuttaa palveluympäristön suunnitteluun, saavutettavuuteen ja resurssien kohdentamiseen. Lisäksi toimintaympäristöön liittyvät muutokset ja riskit korostavat palvelujen jatkuvuuden turvaamisen ja varautumisen merkitystä.

Hyvinvointialueen rahoitus ei mahdollista palvelujen laajentamista tai rakenteiden säilyttämistä ennallaan. Kehittäminen on tehtävä olemassa olevilla resursseilla. Talouden tasapaino edellyttää pysyviä rakenteellisia muutoksia palvelurakenteessa, palveluverkossa ja toimintatavoissa.

Hyvinvointialuestrategia 2026–2029

Tahtotilamme

Hyvinvoivat
kymenlaaksolaiset

Tehtävämme

Arjen tuki ja turva
– elämän kaikissa vaiheissa

Toimintaamme ohjaavat arvot

- Ihmisläheinen
- Luotettava
- Uudistuva
- Osallistava

Muutostavoitteemme

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Tasapainoinen talous kestäväillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Palvelustrategia 2026–2029

Strategiset linjauksemme

- Tarveperusteisuus ja lakisääteisyys
- Talous, tuottavuus
- Digitaalisuus ja palvelujen monimuotoisuus
- Palveluintegraatio ja jatkuvuus
- Kumppanuus ja yhteistyö

Hyvinvointialueellamme palvelujen järjestämistä ohjaa viisi yhteistä strategista linjausta

Nämä linjaukset auttavat meitä tekemään palvelujen järjestämistä koskevia päätöksiä yhdenmukaisesti ja kytkevät palvelustrategian arkeen ja sen valintoihin.

Lakisääteisyys ja tarveperusteisuus

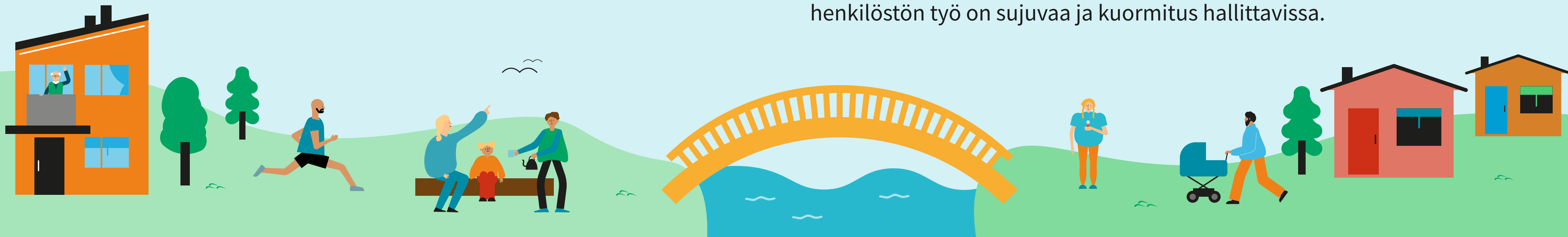
Järjestämme palvelut lain vaatimusten mukaisesti ja rakennamme palvelut kokonaisuudeksi lakien ja palvelutarpeen edellyttämällä tavalla. Palvelujen saatavuus ja laajuus perustuvat alueemme väestön palvelutarpeeseen ja alueellisiin olosuhteisiin.

Talous ja tuottavuus

Palvelujen järjestämisen taloudellisuudessa ja tuottavuuden kehittämisessä hyödynnämme tuottavuusohjelmaa. Sen kautta ohjaamme muutoksia palvelurakenteessa, tuotantotavoissa ja resurssien kohdentamisessa. Tuottavuusohjelmassa varmistamme taloudellisen kestävyden.

Vahvistamme tuottavuutta, kun kehitämme palveluita asiakkaidemme kannalta mahdollisimman vaikuttaviksi. Prosessiemme ja työnjaon tulee olla selkeitä, jotta voimme parantaa tuottavuutta. Ne ovat edellytyksiä myös sille, että henkilöstön työ on sujuvaa ja kuormitus hallittavissa.

Digitaalisuus ja palvelujen monimuotoisuus

Palvelumme ovat monikanavaisia. Digitaaliset ja etäpalvelut ovat ensisijaisia palvelukanavia kaikissa näihin soveltuvissa palveluissa. Palveluohjauksella tuemme asiakkaidemme omatoimisuutta ja sitoutumista hoitoon tai palveluun. Otamme käyttöön sellaisia monipuolisia digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja, jotka vapauttavat aikaa suoraan asiakastyöhön. Tuemme asiakkaitamme uusien toimintamallien käyttöönotossa.

Palveluintegraatio ja jatkuvuus

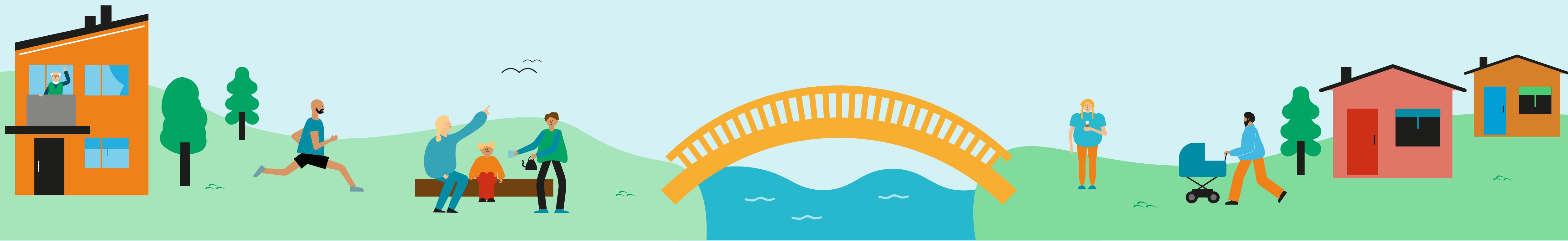
Järjestämme sosiaali- ja terveystalvet yhteensovitettuna kokonaisuutena, jossa palveluketjut, vastuut ja toimintamallit määrittelemme hyvinvointialueen tasolla. Näin varmistamme hoidon ja palvelujen tarkoituksenmukaisen jatkuvuuden ja vahvistamme samalla perustason palveluita.

Kumppanuus ja yhteistyö

Palveluiden järjestämisessä teemme yhteistyötä kuntien, järjestöjen, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Varmistamme yhteistyörakenteilla, että eri organisaatioiden välillä palvelukokonaisuudet ovat sujuvia ja käytämme resurssit tehokkaasti. Edistämme monituottajuutta, mutta arvioimme tarkoituksenmukaista palvelujen tuottamistapaa.

Kehitämme edunvalvontaa ja yhteiskuntasuhteisiin vaikuttamista. Vahvistamme osaltamme Kymenlaakson elinvoimaisuutta Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueen ja muiden hyvinvointialueiden sekä eri toimijoiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Näin palvelemme sinua

Tuemme hyvinvointiasi arjessa ennakoivasti

Tuemme hyvinvointiasi arjessa ja ohjaamme palveluissasi ennaltaehkäisyyn. Kohdennamme palvelut sinne, missä ne vahvistavat toimintakykyäsi mahdollisimman varhain ja ehkäisevät raskaampien palvelujen tarvetta.

Tarjoamme sinulle oikea-aikaista neuvontaa ja ohjausta

Selvitämme tilanteesi kokonaisvaltaisesti ja ohjaamme sinut oikean palvelun tai tuen piiriin. Arvioimme tilanteesi ja tarpeesi mahdollisimman varhain, jotta saat apua oikea-aikaisesti ennen kuin tilanne vaikeutuu.

Saat palvelua, joka perustuu arvioituun tarpeeseen

Tarjoamme palveluja tarpeidesi mukaisesti moniammatillisesti ja monikanavaisesti: diginä, etänä, jalkautuvana ja paikan päällä. Tuemme myös sinua, jos tarvitset apua digitaaliseen asiointiin.

Yhteensovitamme eri palveluita sinulle

Saat sujuvaa ja yhteen toimivaa tukea mahdollisuuksien mukaan. Teemme tiivistä yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja yksityisten toimijoiden kanssa, jotta palvelusi muodostavat selkeän kokonaisuuden ja tukevat arkeasi.

Palvelustrategia ohjaa hyvinvointialuetta tulevaisuuden palveluympäristön suunnittelussa

Väestörakenteen muutos palveluympäristön lähtökohtana

Hyvinvointialueen palveluympäristö ja palveluverkko järjestetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaisesti siten, että palvelut vastaavat väestön tarpeisiin yhdenvertaisesti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti koko alueella.

Kymenlaakson väestön väheneminen ja ikääntyminen, korkea sairastavuus sekä lasten ja nuorten määrän lasku muodostavat keskeisen lähtökohdan palveluverkon suunnittelulle, mitoitukselle ja kehittämiselle.

Osallisuus palveluympäristön kehittämisessä

Vahvistamme palveluympäristön ja palveluverkon kehittämisessä asukkaiden ja henkilöstön osallisuutta.

Asukkaiden ja asiakkaiden näkemyksiä hyödynnämme palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa.

Saamme palautekanavista, osallistavista tilaisuuksista, kokeiluista ja Prototyyppi-yhteisöltä tietoa siitä, miten palvelut vastaavat mahdollisimman hyvin tarpeisiin sekä ovat saavutettavia ja sujuvia käyttäjä.

Eri sidosryhmien osallisuus on keskeinen osa palveluverkon kehittämistä ja muutosten toimeenpanoa. Eri ammattilaistemme asiantuntemus on keskeisessä roolissa palvelurakenteiden, toimintamallien ja palveluketjujen suunnittelussa osana jatkuvaa kehittämistä.

Toimipisteiden sijoittuminen ja palvelukanavien kokonaisuus

Kehitämme palveluverkkoa siten, että toimipisteiden sijoittuminen, palvelujen saavutettavuus ja palvelukanavien valikoima muodostavat toimivan kokonaisuuden. Huomioimme palvelujen sijoittelussa alueen erityispiirteet ja palvelukeskittymien rakenteen.

Turvaamme palvelujen saavutettavuuden koko alueella digi-, etä- ja jalkautuvilla palveluilla, joita lähipalvelut täydentävät.

Tavoittemme on kehittää palvelumuotoja ja toiminnan tuottavuutta niin, että fyysiset käynnit vähenevät 12 % vuoteen 2030 mennessä ja että 90 % väestöstä saavuttaa perustason palvelut alle 20 minuutissa. Huomioimme toiminnassamme ne asiakkaat, jotka eivät pysty hyödyntämään digitaalisia palveluja.

Palvelustrategia ohjaa hyvinvointialuetta tulevaisuuden palveluympäristön suunnittelussa

Hoidon ja palvelujen tarkoituksenmukaista jatkuvuutta tukeva palvelurakenne

Korkea sairastavuus ja paljon palveluja käyttävien asiakkaiden määrän kasvu edellyttävät sujuvia, vaikuttavia ja yhtenäisiä palveluketjuja.

Rakennamme palveluympäristön tukemaan hoidon ja palvelujen jatkuvuutta. Siinä peruspalvelut, erikoistuneet palvelut ja tukipalvelut muodostavat asiakkaan näkökulmasta selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden.

Palvelurakenteessa painotamme integraatiota, palvelujen yhteensovittamista ja selkeitä vastuita. Edistämme eri tavoin hoidon ja palvelun tarkoituksenmukaista jatkuvuutta alueellamme.

Palveluiden kehittäminen ja resurssien kohdentaminen

Hyvinvointialueen talous antaa reunaehdot ja tuottavuusohjelma linjaukset palveluiden kehittämiseksi.

Arvioimme toimipisteverkkoa, palvelujen tuotantotapoja ja resurssien kohdentumista säännöllisesti suhteessa väestön palvelutarpeeseen ja kustannusvaikuttavuuteen.

Kokoamme palveluja suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun se tukee palvelujen laatua, osaamisen varmistamista ja taloudellista kestävyyttä. Toimitiloissa tavoittelemme tehokkaampaa tilojen käyttöä ja käyttöasteen nostamista. Lisäämme tilojen yhteiskäyttöä mahdollisuuksien mukaan myös yhteistyötahojen kanssa. Luovumme tehottomista ratkaisuista.

Toimintavarmuus, varautuminen ja kumppanuudet

Huomioimme palveluympäristön suunnittelussa asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä palvelujen toimintavarmuuden ja jatkuvuuden myös häiriö- ja poikkeustilanteissa. Muuttuva turvallisuustilanne, sään ääri-ilmiöt ja muut toimintaympäristön riskit edellyttävät joustavaa palveluverkkoa ja ennakoivaa varautumista.

Kehitämme palveluympäristöä yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Näin varmistamme, että palvelukokonaisuudet toimivat tarkoituksenmukaisesti ja käytettävissä olevat resurssit hyödynnetään tehokkaasti.

Palvelustrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Päätöksenteko ja toimeenpano

Aluevaltuusto hyväksyy palvelustrategian ja sen toimeenpanosta vastaa aluehallitus. Lautakunnat osallistuvat valmisteluun ja ohjaavat toimeenpanoa oman toimialansa osalta hallintosäännön mukaisesti.

Palvelustrategian toimeenpano on jatkuva prosessi, joka edellyttää johdon sitoutumista, henkilöstön osallistumista ja systemaattista seuranta sekä jatkuvaa vuorovaikutusta.

Miten palvelustrategia viedään käytäntöön?

Palvelustrategia toimeenpannaan vaiheittain, jotka kytketään vuosittaisiin suunnitelmiin, strategiaan toimenpideohjelmiin ja palveluympäristön kehittämistä ohjaaviin periaatteisiin.

Toimenpiteet tarkentuvat palvelutarpeen ja toimintaympäristön muutosten perusteella, ja palvelustrategia toimii perustana toimialojen omille suunnitelmille sekä palvelukokonaisuuksien kehityspoluille.

Seuranta ja arviointi

Palvelustrategian toteutumista seurataan osana hyvinvointialueen johtamisjärjestelmää. Seuranta perustuu selkeästi määriteltyihin tavoitteisiin, mittareihin ja raportointikäytäntöihin.

Johto ja toimialat arvioivat säännöllisesti:

- miten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus kehittyvät
- toteutuvatko strategiset muutostavoitteet ja palvelurakenteen uudistukset
- miten toimenpiteet vaikuttavat talouteen, tuottavuuteen ja kustannusvaikuttavuuteen
- miten asukkaiden hyvinvointi ja palvelukokemus kehittyvät

Aluevaltuusto arvioi strategian toteutumista osana puolivuotiskatsausta ja tilinpäätöstä.

Arviointituloksia hyödynnetään päätöksenteossa ja toiminnan jatkuvassa kehittämisessä.